

Szerkesztői iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Becskek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagy-Becskek, 1899.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXVIII. évfolyam. 7. szám.

Előfizetési táblázat:

Hónapokra ——— 20
Félévre ——— 60
Egy évre ——— 120
Egy órára ——— 1
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

• Kiadóhivatalban fogadtatnak el. Anonkivül az összes hirdetés-irodáknak.

Megjelenik mindennap

vandár- és ünnepnapok kivételével.

Kedd, január 10.

A helyzet.

(Fővárosi levelezőnkől.)

Budapest, január 10.

A miniszterelnök visszatért bécsi utjából, most a komoly politikusok teljes odaadással tanácskoznak a kibontakozás módja felett. A fő az, hogy megtaláljassék a módja annak, miképen lehetne helyre állítani a parlamenti rendet s mint lehetne elintézni ezt a nagy közgazdasági kérdést, melynek nem szabad függőben maradni, ha csak a monarchia nagyhatalmi állását nem akarjuk veszélyeztetni, a magyar nemzetet pedig megkárosítani.

Nem személyekről van most szó, hanem arról, meglesz-e a kiegyezés vagy sem. S itt fel kell vetni a kérdést, vajjon miért ne lehetne meg? Hiszen a két negyvennyolcas frakciótól eltekintve, melyek azonban a kiegyezés kérdéseiben sohasem lépték át a megengedett határokat, minden párt hiva a kiegyezésnek s így el sem lehet képzelni, hogy akár a nemzeti akár a néppárt, a disszidensek pártja meg pláne nem, a kiegyezés kérdésében bármely kormányoknak is nehézségeket támasztana.

A kormány és a szabadelpvűpárt ismételen kijelentette, hogy őszintén, minden utógondolat nélkül kívánja a parlamenti helyzet orvoslását. Ha a disszidensek, kik pártunkivüli helyzetüknél fogva erre legalkalmasabbak, megtalálják azokat az eszközöket, melyekkel a kibontakozás elérhető, anélkül, hogy a kormány vagy a szabadelpvűpárt önérzete megsértetnék, vagy hogy nagy parlamentáris elveket kellene feledni, — az egész ország közönsége lesz hálás e tevékenységükért.

Torontálvármegye decemberben.

— Egy havi közigazgatás. —

Nagy-Becskek, január 10.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága Rónay Jenő főispán elnökle alatt tegnap tartotta rendes havi ülését, melyen jelen voltak: Dr. Dellimanic alispán, Botka h. m. főjegyző, Poroszkay főügyész, Dr. Riesz Jakab h. árvaszéki elnök, Steinbach Antal kir. tanfelügyelő, Braun Vilmos kir. p. ü. igazgató, Dr. Góth Ferenc kir. ügyész, Faur Kornél az államépítészeti hivatal főnöke, Hegedüs János anyak. felügyelő, Szilágyi Albert m. tb. főjegyző, Hertelendy Ferenc a bizottság jegyzője. Továbbá Vécsey István, Steinitzer Géza, Vinczehidy Issó, Csávossy Gyula, Babics József, Jankó Ágoston.

Először is megalakultak a következő albizottságok:

I. Fegyelmi választmány, a) rendes tagok: Jankó Ágoston, Vécsey István, Rónay Ernő, Braun Vilmos; b) póttagok: Steinitzer Géza, idős Steinbach Antal.

II. Gyámügyi küldöttség, a) rendes tagok: Babics József, Csávossy Gyula választottak, ki-nevezettek pedig: Vécsey István, Steinitzer Géza; b) póttagok: Karácsonyi Andor, választott Jankó Ágoston.

III. Erdészeti albizottság, Karácsonyi Andor, Csávossy Gyula, Rónay Ernő választottak; hivatalbeliek: a szegedi kir. erdőfelügyelő, ki minden gyűlésre meghívandó.

IV. Másodfoku erdei kihágási bizottság, a) rendes tagok: Vécsey István, Steinitzer Géza, báró Nikolicz Feodor, Karácsonyi Andor; b) póttagok, Babics József, Csávossy Gyula, Vinczehidy Issó és Rónay Ernő; c) hivatalbeli tag: a nagybecskereki kir. ügyész.

V. A megyei pótdadó egyéneknél kivételére ellen beadott felebbezések elintézésére hivatott bizottság; a) rendes tagok: Vécsey István, Babics József, Vinczehidy Issó, Steinitzer Géza; b) hivatalbeli tagok: Poroszkay Béla m. főügyész és Braun Vilmos kir. pénzügyigazgató.

VI. A házközösségi ügyek II. foku elbirá-

lására illetékes küldöttség. dr. Kiss János, Jankó Ágoston, ifj. dr. Demkó Pál és Vécsey István.

VII. Közegészségügyi bizottság: Napholz Ágoston építész, Kellner József gyógyszerész, Faur Kornél főmérnök.

VIII. Börtönvizsgáló-bizottság,

a) Nagy-Becskek: az alispán elnökle alatt Vécsey István, dr. Plechl Szilárd.

b) Nagy-Kikindán: Babics József elnökle alatt Vinczehidy Issó és dr. Valovics Gyula.

c) Zombolyán: Babics József.

d) Billédén: Csávossy Gyula.

e) Nagy-Szent-Miklóson: Rónay Ernő.

f) Módos: Báró Nikolicz Feodor.

g) T-Kanizsán: Botka h. vm. főjegyző.

h) Perlason: Poroszkay vm. főügyész.

i) Alibunáron: a megyei alispán.

k) Antalfalván: idb. Steinbach Antal.

l) T-Bocsén: Steinitzer Géza.

IX. Árvaszék és megyei ügyesség megvizsgálására kiküldöttek, báró Nikolicz Feodor elnökle alatt Steinitzer Géza, Vécsey István, Karácsonyi Andor.

X. A félévi jelentés felülvizsgálatára kiküldendő bizottság: A megye alispánja, főjegyzője, kir. tanfelügyelő, államépítészeti hivatal főnöke.

A regále-bizottság megalakítása tárgy talanná vált.

XI. A letartóztatottak feltételes szabadságolása felett intézkedő bizottság Nagybecskereken: Vécsey István és Steinitzer Géza, Nagy-Kikindán Vinczehidy Issó és Jankó Ágoston.

Erután áttért a bizottság a jelentések tárgyalására.

A pénzügyigazgató jelentése szerint december havában befolyt

egyes adóban 248.765 frt
hadmentességi díjban 14.703 "

December havában az 1897-ik év hasonlávához viszonyítva a befizetés kedvezőbb, egyes adóban 70.806 frttal, hadmentességi díjban 5607 frttal.

A hátralék állása a következő volt 1898. december végén:

egyes adóban 1.889.140 frt
hadm. díjban 135.195 "

A „TORONTAL” tárczaja.

A pillangó mesél.

Ira: Catulle Mendès.

I.

Reggelre elfogott egy különös, szentimentális érsés, mert ébredésemkor behallatszott a szobámba az emeleti, férjhez menni készülő fiatal leány éneke; a csodálatos finomságu románc szövege is beszűrődött az ablakomon, mely pillangókról beszél, kik a Róssa szive fölött kergetőznek. És a kert, a mely szinte hívott a reggeli sétára, csak dajkálta bennem ezt az édes érzést; ki volt belőle irtva a természet rendtelensége és hiján volt a szeszélyes, brutális alakú bozótoknak. Sima, átfésült volta és kék, piros, sárgába járszó papucsvirágok voltak rajta oly gonddal csoportosítva, mint a sevrési teás csészék és a porcellánfigurák egy vidéki asszony etszerjén; utján csillogott a homok, melyben a geréblye egyenlő, széles csikokat hagyott és a melyben úgy tűnt fel néhány hatalmas lábnyom, mintha egy zeneszerző a kert utjára irta volna kottáját; a virággyak körül a kimért, pontos pázsitáv, a mely úgy vette körül a szin-csoportokat, mint a bárcsnyszegély a párisi nő szoknyáját, melyben először megy sétálni a Bois fái alatt. A kert belém lehetett az ő sajátos, dicsekvő hangulatát, az elegáns, fejlett izlést, melyet nem zavart meg sehol egy fészületlen gondolat, mintha egy régi módu akvarell-festményre készült volna modellül ez az egész park. A júliusi nap háprásatosan szórta snéjjel izzó lelkét és gyönyörködve nézett le az ő színeire, a kertre, erre a végtelen csokorra.

Egy arra szálló lepke, mely úgy reptül

körültem, mintha a szél játszanék két szerelmes virágszirommal, akik nem akarnak egymástól elválni, megriatatta a kezemet és ott hagyott egy kicsit szines, finom himporából.

— Fehér pillangó, szólam hozzá a (románc emléke ösztönzött arra, hogy társalgást kezdjek ezzel a szállódó törékeny fehérséggel), fehér pillangó, ne menekülj előlem; inkább szállj ide erre a szíromra — egy egész virág sok volna neked — és felelj arra kérdésre, a melyre már oly régóta várok feleletet tőled, vagy egy mástól a te családotból.

A pillangó leszállott a szíromra.

— Hallgatlak, — szólott.

Mért is ne felelt volna, hogy ha én megszólítottam?

— Rózsák és jácminok csapodár szeretője, kérdeztem tőle, ezt a könnyű, illatos port, melyből fizetsz egy-egy szemet minden virágnak, a hova szerelmet vásárolni leszállsz, a mely bizonynyal először adta a rizepor gondolatát az illatszerkészítőknek és a hivallgó asszonyoknak, ezt a könnyű, illatos port, honnan szerzed, mond el nekem? A ti szárnyaitok az egyetlenek, a melyekről, ha megrázkódtok, leszáll ez a csillogó fehérség.

A pillangó szólott:

— Kíváncsi!

De mert volt épen egy szabad órája, méltatott annyira, hogy felvilágítson; valóban azt hiszem, hogy nagyon sok dolgot tanulhatnék meg, melyek nincsenek megírva a könyvekben, melyeket lenéznek a tudósok, ha gyakrabban el-osevegnénk az erdők és mezők bogaraival, a tücskökkel, dongókkal, csigákkal, szitakötőkkel.

II.

Mikor Eva, a vörös lángoló haju asszony, tizenhat éves korában megszületett — abban a korban, mikor a nők nem tudják hány évesek

— és körülnézett a csodálatos Edenben, a melyben csillogott az élet és a fiatalság, bámultan lélegzett ennyi nagyszerűség előtt; nem érzett vágyat, mely a szívbe harapott volna. Mielőtt megnézte volna magát néhány forrás tükrében, csodálkozva ismerte el az Alkotás tökéletességét; de a hogy egy patak vizében megpillantotta véletlenül alakját, szánakozva tekintett el a létezők és dolgok felett. Igen az oroszán sörénye, a mely úgy lobog, mint egy lángkéve, nagyszerű az ő méltóságában, de mennyivel fényesebb lágyabb az Eva haja, mely úgy ömlik el testén mint egy aranyzuhatag! Hiszen kékszínt az ég is, de mily halvány az a szin az ő szemének kékli ragyogása mellett! Mért is irigykedett volna a hattyura, mikor az ő nyaka és karjai szásszor szebb fehérségben tündökölnék! vagy a liánokra, mikor az ő dereka hajlékonyabb, mint annak ágai? Asszonyi göggel nézett az ujon teremtett világra, mondván:

— Jól van itt berendezve minden; de hát ez az egész? Ez után nem következik semmi?

Es az volt az egyetlen mulatsága, melyben örömet talált, hogy egy fa alatt ülve, szerelmesen kacagva, bugva csókoltta sorra rózsás körmeit és finom ujjait.

De egy napon meglátta a Rózsát.

III.

Előtte volt a Róssa, pirosba csillogó fehérségében, dicsőséges szépségében. Kibontotta szirmait és sugárzott, mint egy virág a melyik csillognak készült! Es gyösedelmesen mosolygott minden kis levele, mint egy csillag, a mely asszony felig. Egy tigris arramenében, megindult bámulatában könyezni kezdett.

Eva meg volt zavarodva. Erepte, hogy a halhatatlan szépség versenyében ellenfélre akad. A Róssa nem volt kevésbé szép, mint ő maga. Illat ellen illat, mocoly ellen mocoly, a virág

A hátralék az 1897 ik évi december hó végével fennmaradt hátralékkal szemben
 egyenes adónál 479.601 frttal
 hadm. díjnál 20 332 frttal apadt.

Az államépítészeti hivatalfőnökök jelentik hogy az összes állami köntak hengerelt szakaszai igen jó állapotban vannak. A törvényhatósági köntak hengerelt részei szintén igen jók, az általános kavics terítéssel fentartott törvényhatósági köntak pedig kielégítőek. A temesvári m. kir. pósta- és távirat-igazgatóság a szécsány-alibunári és számos-antalfalvai vasutvonalak megnyitása folytán az alibunár-dobricai és az ozora-jarkováci egyfogatu kocsi-küldönc járatokat, valamint a számos-dobricai és a lajosfalva-antalfalvai gyalog-küldönc postajáratokat beszüntette és helyettük a hasonlóvált pályaudvarra és vissza, Jarkovácson, Lajosfalván, Dobriczán egyfogatu kocsi-küldönc, Számoson és Iláncsán pedig gyalogkúldönc postajáratot rendezett be.

A tanfelügyelő a legutóbbi tanítói kinevezésekről számol be. Jelenti azonkívül, hogy ingyen tankönyvekben részesültek a következő állami és községi iskolák: Alibunár, Dolova, Felső-Muzslya, Hertelendyfalva, Homolicz, Német Ecseka, Sztarcsova, Román-Petre, Nagybecskerek, Nagy Bikács, Pusztá-Novoszelló, Topolya és Szerb Neuzina.

Az egészségügyi viszonyok, jelenti a tisztí főorvos, kedvezőek voltak, a mi főleg a ragályos betegségek apadásában nyilvánult. Nevezetesen visszamaradt 60 vörheny, 42 typhus és 5 diphteritis eset. Más betegségek, különösen a hurutos és czuzos bajok emelkedtek. Egészségügyi intézkedésként felemlítendő a szegények ápolása az országos betegápolási alaptól és az ezek rendezésére vonatkozó törvény és szabályzatnak életbeléptetése, valamint azon rendelkezés, mely szerint a község egészségügyi adatok 1899-ik évvel a központi statisztikai hivatalhoz terjesztendők.

A nagybecskereki ügyesség felügyelete alatt álló fogházban volt jogerősen elítélve 59 férfi, 10 nő, felebbezés alatt állt 6 férfi, 1 nő, ítéletlen vizsgálati fogoly 20 férfi, 2 nő. A rabmunkákból befolyt az állam részére 39 frt 43 kr., a munkások részére 40 frt 15 kr., az elhasznált munkanapok száma 1059.

A bizottság legközelebbi ülése február hó 13-án lesz.

HIREK.

Tájékoztató.

Január 16. Rendkívüli megyei közgyűlés.
 Január 21. Polgári bál.
 Jan. 28. Olvasókör tisztújító ülése.
 Február 1. Dominó-estély.
 Febr. 13. Közig. biz. ülése.
 A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 órától nyitva van; hőlygek részére kedden és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon 6-tól 8 óráig urak részére.

— **Erzsébet-émlék Muzslyán.** Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy vasárnap leplezték le Felső-Muzslyán az Erzsébet-émléket. Az imponáns körre arany véséssel a következő sorok vannak felírva:

Ó felsége Erzsébet királyné emlékére felállított 1898. évben.
 Dr. Grandjean József polgármester
 Reitter Oszkár rendőrkapitány és
 Takács József közbirtokossági elnök
 szolgálatára idejében.

— **Az esküdtbírók.** A jövő — 1900. — évtől kezdve tudvalevőleg nemcsak sajtó-ügyekben, hanem az ugynevezett közönséges bűnügyek jelentékeny részében esküdtbírók határoz. Ebben a dologban Nagybecskerek város képviselőtestülete tegnap rendkívüli közgyűlést tartott, melyen megválasztották Krasztics Jánost és Bauer Henriket, hogy közreműködjenek az alaprajstromok elkészítésénél. Amint az összeírás és pedig az egyes esküdtképes tagokhoz küldendő felhívások alapján — megtörténik, azonnal átterjesztik a névort a törvényszékhez, mely kijelöli a jövő 1900. évi esküdtkeket, elintézi a fölmentéseket s a lajstromot közszemlére teszi ki. Az esküdtbírókról szóló 1897. évi XXXIII. t.-c. tulajdonképpen 1899. évi január 1-én lépett hatályba, az ideig esztendő azonban a megalakítás foglalja le. — Az esküdtke alaprajstromát évenként az összeíró bizottság készíti el.

— **Olvasókör.** A nagybecskereki magyar olvasókör folyó hó 28-án tartja tisztújító közgyűlést, melyen egyúttal elnököt is választ a távozása folytán lemondott Bathlen gróf helyett. Ertesülésünk szerint az Olvasókör erre a tisztra a magyar ügy egyik legtekélyebb bajnokát, Steinbach Antal kir. tanácsos tanfelügyelőt szemelte ki.

— **Egy család gyászja.** Pancsováról írják: Sulyos csapás látogatja Dózsa Imre helybeli polgári iskolai tanárt. Csak nemrég hunyt el szép felnőtt leánykája, most pedig újra halot van a házban, mert kiterítve fekszik a 8 éves kis Lenke is.

— **Adomány.** A torontál-erzsébetlaci templom céljaira dr. Dellimanics Lajos alispán 5 frtot adományozott.

bája ellen a női báj, az idő végéig, szünet nélkül eltarthatott köztük a versengés.

Hasztalan próbálták volna meg a költők lelkes madrigálokban a szépségében szuveren virág legyőztetését megénekelni; Eva nem áltatta magát hiu reményekkel; a Rózsát elvette öntudatos büszkeségét; örök megalázás a nőre, ha mo solygó ellenféllel kell magát összehasonlítani.

Es a nő, a ki maga alá helyezett, minden teremtettt dolgot, végtelen, legyőzhetetlen szomorúság fogta el azon, hogy egy virág ellenálni? az ő gondolatainak. Már nem gyönyörködött a források kristályában és elfordult, ha a tó égi azurján a nála kevésbé fehér játszó hattyukat megpillantotta; és megessett rajta, hogy férje oldalán feküdvé egész éjszakákat töltött keserű tépelődéssel, öklét fogai közé szorítva és nem nézett fel a csillogó égboltra; és sokáig elült egy fa alatt a nélkül, hogy a csókokra gondolt volna, melyekkel rózsás körmeit, finom ujjait illette emellett.

Elhatározta, hogy megsemmisíti a Rózsát, a ki elhódítja tőle az összehasonlíthatlan szépség pálmáját. Pedig jól tudta, hogy egy Rózsának a kimulása nem jelenti minden Rózsák halálát, hogy minden tavasszal, minden nyáron új életre kelnek, kihajtják piros úde szirmaikat szegye-nére, meggyalázására az ő ajkainak.

De Eva már bevette fejébe a jogtalan tett gondolatát; nem tudta bosszu nélkül végignézni vetélytársának győzelmét. Arra gondolt előbb, hogy széttépi az ellenségét, halálra tépi és letaposza lábával a porba, a kavicsok közzé, aztán a hullát, az iszékre tépett taposott virágot oda-dobja a szélnek, a mely arra száguld. Egyszer látta, a mint egy kánya lecsap a levegőben egy pasirtára: így akarta megragadni a Rózsát! de egy más bosszumód ötlött az eszébe. Hervadt

fűvekből emelt egy kis máglyát és felgyújtotta azt egy Szent-János hogárka segítségével és mikor a száraz levelek lángba kaptak, leszakította a virágot és beledobta a tűzbe.

Ó mint romogtak a törékeny szirmok, mint görnyedtek össze panaszos nyöszörgéssel! Mily kegyetlen, szomorú jelenet volt annak a rózsás fehérségnek, annak az illatnak, egy ilyen életnek, ennyi bájnak a máglyahalála! Még vöröslött a hamu, de a virágból nem maradt egyéb, mint egy kevés fehér por — a Rózsák teteme — és az asszony, a kegyetlenségében dühöngő vöröshaju asszony meg volt elégedve.

IV.

Az Eden pillangói közt nagy volt a kétségbeesés. Ők imádták a Rózsát, melyet az asszony gyűlölt. Hogyan? Már nem létznének? nem fognak többé lessálni kéjtől reszketve hajlékony szirmaira, hogy szerelmet szíjjanak fehér testének titkos mélységéből?

Es mikor véget ért a kegyetlen munka, megrettenve, fájdalommal csapongtak, szálldoztak az áldozat felett; Eva nem látta őket az ő bosszút álló dühében. Győzelmesen, büszkén távozott és ő csak néztek az elhalt virág szomorú tetemére, kedvesüknek halvány maradványaira.

Legalább azt tartják meg maguknak, a mi még megmaradt!

Sűrű rajban, csapatostól, egyszerre, majd egyik a másik után rávetették magukat a drága tetemre, beléhajtották szárnyaikat a fehér pernyébe, mely lassan beborította őket. — Es az a finom fehér por, a mely attól kezdve a pillangók szárnyain ragyog, az a Rózsák hamuja.

— **Pánics esperes öröke.** Nagy napra virradnak holnap görög-keleti polgártársaink, a mikor betöltik a Pánics Lyubomir elhalálása folytán megüresedett belvárosi plébánosi állást. A reflektálók értesülésünk szerint öten vannak, ugy mint Nikiforovics Szima és Stakics Zsárkó nagybecskereki, Zsivkovic Dragolyub módosi, dr. Straics György szenttamási és Staics György ilánosai lelkészek. A korteskedés már napok előtt megindult, legerősebb azonban valószínűleg csak holnap lesz, a mikor — a beavatottak állítása szerint — ritka érdekes harcnak lesz szemtanuja a város. Legtöbb kilátása Stakics Zsárkónak és dr. Straics Györgynek van a valószínű, hogy a kettő közül kerül ki az új próta. Stakicsnak jelentékeny pártja van Nagybecskereken, viszont Straics kilátását nagyban előmozdítja kiváló szónoki tehetsége, széles körű műveltsége s az a körülmény, hogy veje a temesvári g. k. szerb püspöknek. Az egyházi községi képviselőtestületnek 120 helybeli és 32 vidéki szavazata van s az alapszabályok megkövetelik, hogy a győztes a szavazatok $\frac{2}{3}$ részét birja, különben nem erősíti meg a szentszék. Ha ezt az abszolút többséget nem nyeri el egyik sem, akkor a három legtöbb szavazattal bíró közül nevez ki prótát a püspöki konsistorium.

— **Erzsébet királyné emléksobrára** Rónay Olga főispánné gyűjtőívén folytatólag befolyt:

Kumán község lakosai: Szekulity István	1 frt 50 kr.
Viaskality Milán, Junker Henrik, Krasztics Szvetozár, Saager Kornél, Saagerné, Beracskov Zsárkó	1—1 frt.
Miskovits Szadnoj, U. a., Trifunagyity Nona, Miletics Dusan, Dorozlovacz Milos, Vuics Gizella, Schill Miksa, Bizony Sándor	50—50 kr.
Marinkov Mátá	20 kr.
összesen	11-90
Kisfaludy Péterné urnő gyűjtőívén Gyertyámos: Kisfaludy Péter és Malvin	5 frt.
Gyertyámosi takaréks- és előleg-egylet mint szövetséget	20 frt.
Walzer Jánosné	4 frt.
Kisfaludy Zsigmond	3 frt.
Kisfaludy Ferenc, Warrer Antal, Süttő Margit	2—2 frt.
Kisfaludy Ilonka és Walzer András	1—1 frt.
összesen	40—
Ehhez az eddigi . . .	1270 50
Eredmény . . .	1322-40
Előző gyűjtés . . .	13707 63
Főösszeg . . .	15030 03

Ebből 1322 frt 40 kr. a Torontáli takaréks- és hitelbanknál van gyűmölcsözőleg elhelyezve.

— **Segédjegyző-választás.** Szerb N. Szent-Miklóson a múlt héten töltötték be Hadfy Károly főszolgabíró elnökléte alatt a harmadik segédjegyzői állást. A közgyűlés egyhangu bizalma Kondoray László okl. jegyző felé irányult.

— **Télapó tréfál.** Az ideig szeszélyes köpönyegforgató, két, sőt három-negykulacos Télapó ugyancsak próbára teszi a könnyen hívő lelkeket. Akárcsak Hamlet Poloniusszal: egyre bolonddá tartja. Legelsőbben kemény csikorgó fagygyal kezdte: „Hideg, kemény telünk lesz, jó idő a szápra és a korcsolyákra. Eő velük!” Aztán hirtelenben átvedlett langyos, lucskos-pocskos időre, hogy majd beléful-tunk a sártengerbe; „Mégis kár volt a szánt kihuzni, a korcsolyát meg kitisztítani . . . Még mindig az őszben vagyunk!” Ott se állapodott meg. Egy ideig tartózkodó, közönyös álláspontot foglalt el: olyan idő volt, a mire azt se lehetett mondani, hogy rossz, azt se, hogy jó. Arra pedig megcsinálta a közönséggel a legszebb balekát, a mely ily nemből csak létezhetik. Gyönyörű, napsugaras tavaszi időt provokált, hogy a legilletékesebb csodálkozók, az emberi kor legvégső határán állomásozó öreg urak megbámulták. — Lekivánczolt az emberekről a téli kabát, sapka, bunda és egész őszintén mosolyogtunk azokon, a kik ilyen tavaszi időben is fűtenek. A téli dolgokat már a be-naftalinozás veszélye is fenyegette, a mikor a tél megint politikát változtatott. Rákészte a kivallató nagy szeleket és a minden hivatalnokoknál fardhatatlanabb esőket. Az emberek már fölhagytak minden reménnyel a korcsolyákat, szánokat, tavaszt és fűtellen szobákat illetőleg és csöndes resignációval lesték, hogy mire fordul a krízis. A krízis megfordult s most az

emberek saivébe újra visszatérnek a hű remények. Reggelenként erősen fagy; hogy ha így haladunk, gyorsan cőlnál vagyunk és nemsokára ismét beszélhetünk Halifax sokat emlegetett lovagjairól s a jég idilleiről és a szánkásáerről. A reményeket erősen táplálják, a korcsolyákat pedig erősen szabadítják a rozda alól. A flegmikus pedig mindesekre egykedvűen mosolyog és a tapasztaltakon okulva, az újra télire forduló időre így szól:

— Hát ezután mi következik? A mit annál inkább mondhat, mert délig el is olvad a fagy.

— **Allatbetegségek.** Torontálvármegyében, mint a „Földművelésügyi értesítő” közli, az állatbetegségek jelenlegi állása a következő:

Léptene: Révaufalu 3 udvar, összesen 1 község 3 udv.

Vesszettség: Nagy-Becskerek 2 udvar, összesen 1 község 2 udvar.

Takonykór és bőrfőreg: Lajosfalva 1 u., Nagy-Becskerek 6 u., Nagy Kikinda 2 ud., Német Nagy-Sat Miklós 1 u., O-Lécs 1 u., Révaufalu 1 u., Tomasevác 1 udvar, összesen 7 község 13 udvar.

Himlő: Sáralfalva 1 udvar.

Rühkór: Szécsényfalva 1 udvar.

Sertésörvény: Alibunár 1 udvar.

Sertésvész: Czernya 1 u., Csőstelek 1 u., Gyala 11 u., Gyér 1 u., K-Zombor 2 u., Majdan 1 ud., M.-Czernya 5 udv., M.-Pád 1 u., Nagy-Kikinda 1 u., Révaufalu 1 u., Szerb Szt.-Péter 3 u., Tóba 3 u., Ujpecs 7 udv., Valkány 1 udv., összesen 14 község.

— **Szőkevény baka.** Nehéz élet a katona élet. Nehézre esett szegény Pollák Sándornak is, a szegedi 46 os Fejérváry unjonbáknak. A bakáknál divatos mulatságot unhatta meg, midőn jelentkezés nélkül kiutazott Vásárhelyre szüleihöz, ahol azután a rendőrség az ezredparancsnokság sürgönye alapján elfogta és a katona állomásparancsnokságnak átadta, ahonnan egy másik öreg baka hazavitte Szegedre a 46 osokhoz, ahol még jobban sirathatja ezután a civil-életét.

Hangverseny.

— január 10.

Evek óta nem voltunk abban a kellemes helyzetben, hogy telt házat említhetünk volna, mikor hangversenyről kellett beszámolnunk. Annál szivesebben konstatáljuk, hogy Klees Emilia kisasszony tegnapi hangversenye alkalmából a kassinó tágas étterme szufolásig megtelt előkelő közönséggel, mely élvezettel hallgatta végig az ügyesen összeállított műsort.

Mitsem vonunk le a hangversenyző érde meiből, ha megemlítjük, hogy a siker oroszlánrésze dr. Dellimanics Lajosné illeti. Miként Rónay Jenő főispán minden nemes eszméért hevülő neje a minap a jótékony szolgálatába állott s e téren a legfényesebb eredményt érte el, úgy alispánunk szépszellemű neje a művészet elhanyagolt övényeit vette pártfogásába s a tegnapi estén láttuk, hogy sokan, igen sokan vannak, kik kész örömet követik e térre.

A közönség bizonyára köszönettel veszi, ha ő nagysága más alkalommal is felkarolja zenei életünk fejlesztését.

A hangverseny művészi része kényesebb igényeket is kielégíthetett.

Rippka Ármán és Kokits János — az utóbbi szüntén sokat fáradozott a hangverseny létrehozása körül — kezdték meg a koncertet Schubert egyik legszebb dalának (A leány keserve) szongora-harmonium átíratával. Hogy e két ismert jeles művész csak tökéletest nyújtott, alig kell talán említenünk.

Most Kleesz Emilia kisasszony lépett a podiumra sugó tapsviharban. A kisasszony Schubert „Aufenthalt“-ját és Brandtnak egy dalát énekelte nagy tetszés mellett. Mezzoszoprán hangja nem nagy terjedelmű, de kellemesen cseng, előadása pedig intelligenciára vall.

Polgár Jolán k. a. és Franz József ur igen precíz előadásban mutatták be Mosskovszky Spanyol táncait. A szüntni nem akaró tapsnak engedve, egy magyar darabba kellett a műsort megtoldaniuk.

Az est pièce de resistance a Nocker János énekszámai voltak. A derék tenoristának régen volt oly szerencsés estéje, mint tegnap. Dalokat énekelt Schubertől, Schumanntól, Mascagnitól, Rengertől, egyiket szebben mint a másikat, úgy hogy a hallgatók alig tudtak vele betelni. Vagy

négy „ujrát” kértek s ezeknek a végén is alig győzte Nocker megköszönni a tapsot és éljensét.

Kokits és Rippka urak következtek ezután ismét, kik ismert virtuositásukkal játémtak el egy transkripciót Weber „Büvös vadász”-ból. Zajos tetszés jutalmazta es intelligens két zenészt.

Ismét Kleesz kisasszony következett, ki Loeve ismert balladáját — a becskeréki községség nem kisebb emberektől, mint Bulstól és Ney Dávidtól hallotta — majd egy Djenisszena-féle dalt énekelt szép sikerrel.

Nagy tetszést aratott Rippka (szongora) Kokits (harmonium) és dr. Uzonyi (hegedű) urak hármasa, kik nagy bravúrral játszottak egy Lohengrin-potpourrit. Uzonyi ur, kit esuttal hallottunk először a nyilvánosság előtt, férfias, széles tónusával és biztos vonókezelésével pompásan illeszkedett a művészi hármasba.

Végül ismét Kleesz k. a. énekelt, előbb egy Franz-féle dalt, majd magyar népdalokat, melyeket zajosan megtapsolt és megújrázott a közönség.

Köszkivánatra, programmon kívül Nocker előadott néhány Schubert-dalt a hallgatóság frenetikus tapsa mellett.

A hangverseny után a fiatalság sikerült tánemulatságot improvizált.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése január 10-én.)

Budapest, január 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén az ellenzék a jegyzőkönyvre vonatkozólag két módosítást adott be, melyek felett folyik a névszerinti szavazás.

Zeyk-Rakovszky párbaj.

Budapest, január 10. (A „Torontál” eredeti táv.) Zeyk Gábor és Rakovszky István képviselők között ma délelőtt folyt le a kardpárbaj, melyben Rakovszky a bal arcán, Zeyk pedig a jobb kezén kapott könnyebb sérülést. Párbaj után mindkettőn megjelentek a Házban.

A kompromisszum.

Budapest, január 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A függetlenségi párt ma délelőtt ülést tartott, melyen egy Kossuth Ferencből, Hentaller Lajosból és Kiss Istvánból álló bizottságot küldött ki a kompromisszum-tárgyalások keresztülvitelére. Fél 11 órakor az összes ellenzéki pártok képviselői és pedig a nemzeti párt részéről Apponyi Albert gróf, Horánszky Nándor és Szentiványi Árpád, a néppárt részéről Molnár apát és Rakovszky István, az Ugron frakció részéről pedig Polónyi Géza és Bartha Miklós összeültek, hogy a kompromisszum ügyében határozzanak.

Budapest, január 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Politikai körökben azt beszélük, hogy Apponyi elfogadná a kiegyezést Ausztriával, azonban azt kívánja, hogy a külügyminiszter a szerződéseket a külföldi államokkal Magyarország részéről külön írja mindig alá. Kossuth elfogadja a kereskedelmi szerződést Ausztriával a 14 §. alapján, de kiköti, hogy 1903-ban állítsák fel a vámsorompókat. Általános a nézet, hogy ezeket a feltételeket illetékes helyen nem fogadják el.

A Dreyfus-ügy.

Budapest, január 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból jelentik: Ma érkezett meg Cayenneből Dreyfus távirata, melyben a hozzá intézett kérdésre válaszolva tagadja, hogy Rebrun Renault kapitány előtt vallomást tett volna és ismét erősítgeti ártatlanságát. A táviratot még az este áadták a semmitűzőeknek, mely legközelebb befejezi működését.

Budapesti gabonátözsde.

Budapest, 1899. január 10.

A közszárművel hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	100 kilogr. ára		kilós	100 kilogr. ára		
		frtól	frtg		frtól	frtg	
Bánsági	uj	78	10.10	10.20	80	10.85	10.40
Tiszavidéki	„	78	10.30	10.40	80	10.55	10.80
Pestvidéki	„	78	10.25	10.35	80	10.5	10.65
Bácskai	„	78	10.35	10.40	80	—	—

R o z e	uj	elsőrendű	kilós	
			70-72	8-15
„	„	másodrendű	—	8.05
„	„	takarmány	60-62	6.10
„	„	égetni való	62-64	6.70
„	„	sőrőzsre való	64-66	7.70
Z a b	„	—	39-41	5.70
Tengeri	„	bánsági	—	5.55
„	„	másnemű	—	5.60

VASUT-ÜGYEK.

184901/98. számhoz. Magv. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetésny.

Az alulírott igazgató az m. kir. államvasutak részére a jövő 1899. évben, illetőleg 1901. év végéig a következő csoportokba sorozott irodai anyagokból felmerülő tényleges szükségletnek szállítást biztosítani kívánván, ezenel nyilvános pályázatot hirdet, m. p.

Irodai anyagok, nevezetesen különféle borítékok, pecsétjegyek, rajzlapok, másoló papírok, másoló vászon, klf. tenták, pecsétviaszk, varró-selyem, varró zsinag stb.

Iroda oélokra szánt papírosok, nevezetesen fogalmazási, pósta, levél, korona, merített, csomagoló papírok stb.

A kiírás tárgyát képező egyes cikkeket előtűntető jegyzék, mely egyszerűsind ajánlati mintául szolgál, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módoszatok valamennyi hazai kereskedelmi- és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési (A. V.) szakosztálynál, Budapest Andrássy-ut 73. szám II. emelet 40. ajtószám kaphatók.

A szabályszerűen kiállított ivenként 50 kros m. kir. okmánybéllyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve, legkésőbbben jövő évi január hó 17. én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak, anyag és leltár beszerzési szakosztályban átadandók, illetőleg postautján oda küldendők és a boríték ezen külsőimel látandó el „ajánlat 184901/98. számhoz.”

A bántapáns pedig folyó évi január hó 16. án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak főpénztáránál letesendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan a részletes módoszatok betartása mellett állítatnak ki, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1898. december hóban.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

198140. szám. Magy. kir. államvasutak.
51681/C. V.

H i r d e t m é n y.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsiokban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehérneműek, botok, napernyők, esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon és következő napokon tartandó nyilvános árverés alkalmával azonnali készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

Debreczen állomáson 1899. évi január hó 12-én d. e. 9 órakor.

Szeged állomáson 1899. évi január hó 18-án d. e. 9 órakor.

Árad állomáson 1899. évi január hó 26-án d. e. 9 órakor.

Budapest, 1898. december havában.

Az igazgatóság.

194938. szám. Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetésny.

A magy. kir. államvasutak alólirt igazgatósága az 1899. év folyamán összegyűlt és nélkülözhetővé váló különböző ócska anyagokat (sinek és fémmeműek kivételével) értékesíteni óhajtván, ezek eladása oájából nyilvános pályázatot hirdet.

Az átengedett anyagok átvétele és eltávolítása tekintetében az alább idéselt feltételek irányadóak, de az 1899. évi november hó végéig összegyűlendő anyagok feltétlenül ugyanazon év december hó 25-ike előtt, a december hóban összegyűlendők pedig a következő 1900. évi január hó 25. ig veendőek át a távolítandók el.

A pályázní kívánók kéretnek, hogy beirt ivenként 1 koronás magyar bélyeggel ellátott ajánlataikat a magy. kir. államvasutak igazgatóságának anyag és leltár beszerzési szakosztályhoz (VI Andrássy ut 73. II. em. 43. ajtó) következő címmel: „Ajánlat ócska anyagok meg-

vételére a 194933/98. számhoz. 1899. január hó 24-ik napjának déli 12 óráig benyújtani sziveskedjenek.

Az ajánlatok kizárólag ezen célra rendelt és az említett anyag és leltár beszerzési szakosztályban ingyen kapható ajánlati nyomtatványon és annak rovatainak pontos kitöltése mellett állítandók ki. A magy. kir. államvasutak részéről határozottan kikötötték, hogy az anyagokért felajánlandó egységárak vagy az illető gyűjtőszertárban vagy pedig az ajánlatban meghatározandó távolságra való bérmentes szállítás kikötésével tétessenek, honnét a vevő fél az anyagot saját költségén tartozik továbbítani. Oly kikötés, hogy az anyag a fél tetszése szerint meghatározandó állomásig szállíttassék, határozottan mellőzendő, mert az ilyen ajánlat tényleges értéke a többi ajánlatéval szemben nem bírálható meg. A bérmentes szállítás csakis a máv. saját vonalaira köthető ki. Nem általunk kapott nyomtatványon kiállított, vagy fentiekből eltérő feltételeket tartalmazó ajánlatok nem vehetők figyelembe.

Az ajánlattevő magára nézve is kötelezőknek elismeri az ócska anyagok eladására vonatkozó és 122291/96. szám alatt fennálló feltételeinket, melyeket aláírásával és 30 filléres bélyeggel ellátva okvetlenül ajánlatához csatolni tartozik.

Ezen feltételek nyomtatványtárunknál példányonként 30 filléért megszerezhetők. Vidékieknek ezen feltételek írásbeli megkeresésre a megfelelő ár és a szükséges póstabélyeg előzetes beküldése esetén megküldetnek. Az ócska anyagok részletes kimutatása anyag és leltár beszerzése szakosztályunkban kapható.

Bánatpénzképen a megvenni szándékolt mennyiség és az azért felajánlott egységár szerint kiszámított értékösszeg 5 %-a az ajánlat benyújtására kitűzött határnap előtt egy nappal déli 12 óráig készpénzben, vagy állami betétekre alkalmas értékpapirokban főpénztárunknál be- teendő. A bánatpénzt az ajánlattal egy boríték alatt nem szabad beküldeni.

Egyéb vagy lebonyolított ügyletek biztosítására letétünkben lévő bár felszabadult biztosítékok ezen ajánlatokhoz nem fogadtatnak el bánatpénzzel.

Bánatpénz vagy a fentidézett alírt feltételek nélkül, ugy szinten elégtelen bánatpénzzel, vagy elkésve beérkező ajánlatok vagy olyanok, melyek a feltételektől eltérnek, figyelembe vételre nem számíthatnak, ugy szinten olyanok sem, melyekben javítások vagy vakarások fordulnak elő. Pótajánlatok egyáltalában nem vétetnek tárgyalás alá.

Az ajánlati ár számokkal és betűkkel elvashatóan kiteendő.

Az ócska anyagoknak esetleges csomagolási költségeit a vevő cég tartozik viselni.

Az ajánlattevő ajánlatával a pályázat eredményének eldöntéséig kötelezettségben marad, ezt tehát időközben vissza nem vonhatja.

Az ajánlatok tetszés szerinti részmennyire szólhatnak, de a magy. kir. államvasutak igazgatósága is fentartja magának azon jogot, hogy tetszés szerinti részmennyiséget engedhesen át, melyet ajánló, ha csak az ellenkezőt ki nem kötötte, elfogadni köteles.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága fenntartja továbbá magának a jogot, hogy az ajánlatok közt, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson s hogy végre a cél elérésére másféle intézkedéseket is tehessen.

Budapest, 1898. december hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomat nem díjaztatik.)

Torontálvármegye zombolyai járás főszolgabírója.

189. sz. 1898.

44-3.2

Pályázati hirdetmény.

A nagytószegi körjegyzőségnél 400 frt évi javadalmazással egybekötött segédjegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhivom pályázni szándékozókat, hogy pályázati kérvényeiket ide, f. hó 20-ig képesítési okmányaikkal felszerelve betérjessék, mert később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Zsombolyán, 1899. évi január hó 5-én.

Fóris, főszolgabíró.

38. I. szám. 1899.

41-3.3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszterium az 1899. évi január hó 5-én kelt 87.113 számú rendeletével a Pancsova városában létesítendő új **se-lyemgombolító gyárnak** a hozzátartozó mellékhelyiségekkel való előállítását, mint:

- 1. Fonoda épület 37302 frt 63 k.
- 2. Válogatási hely 9242 " 59 "
- 3. Kazánház 3208 " 87 "
- 4. Kémény 2547 " 85 "
- 5. Igazgatói lak 11977 " 87 "
- 6. Cselédlak 5810 " 91 "
- 7. Vízartály 7293 " 16 "

Összesen 77.383 frt 88 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1899. évi január hó 16-ik napjának d. e 10 órájára a n.-becskereki m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati verseny tárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett összeg után számítandó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénznek vagy készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban a nagybecskereki m. kir. adóhivatalnál történt befizetését igazoló letéti nyugtákkal felszerelt zárt ajánlataikat kitűzött nap délelőtt 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Nagybecskerek, 1899. évi január hó 5-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

Alibunári főszolgabíróságtól.

63. kiz. szám. 1899.

34-13

Pályázati hirdetmény.

A Dobricza, Ferdinándfalva, Ilánca, Kis-Margita és Számos községekből álló dobriczai **körorvosi állás** lemondás folytán üresedésbe jövén, ezen állásnak választás útján leendő betöltésére **folyó évi január hó 17-ének délelőtti 8 órája** Dobricza község-házánál határidőül ezennel kitűztetik, azzal, hogy a megválasztott állását azonnal elfoglalni köteles.

Igényeltetik a hivatalos magyar nyelven kívül a szerb nyelv birása, az egyes községeknek hetenkint legalább kétféle bejárása, az orvosi rendőri teendők végzése, a szegényeknek ingyen való kezelése, továbbá legalább 3 évi magánorvosi gyakorlat.

Ezzel szemben javadalmazás 1000 frt évi fizetés, 20 kr. nappali és 40 kr. éjjeli látogatási díj, valamint a székhelyen teljesítendő halottkémiai és husvizsgálati teendőkért szabályrendeletileg megállapított díjak. Kilátásba helyezhető a megnevezett községekben a vasuti orvosi állás is.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket hivatalomhoz folyó évi november hó 25-ig betérjessék.

Alibunáron, 1899. évi január hó 3-án.

Kajtar, főszolgabíró.

34. kiz. szám. 1898.

46-3.2

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye nagyszentmiklósi járásához tartozó Kis-Zombor, Porgány, Pusztá-Keresztur, Keglevichháza és Ferencszállás községekből álló állatorvosi kör részére Kis-Zombor székhellyel rendszerezett **körállatorvosi állásra** ezennel pályázatot hirdetek.

A körállatorvos javadalmazása 400 frt készpénzfizetés, a községi és körállatorvosi állások szervezéséről szóló megyei szabályrendelet 10. és következő szakaszaiban foglalt mellékjövedelem, husszemle után járó körülbelül 50 frt.

Megjegyeztetik, hogy a kör székhelye marha rakodó állomás, a körhöz tartozó Kis-Zombor községében öt uradalom, Porgányon pedig egy uradalom van és így a valószínű mellékjövedelem 800 forintra tehető.

Felhivom mindazokat, kik kérdéses állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-c. és az 1888. évi VII. t.-c. értelmében felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám f. évi január hó 20-ig nyujtsák be.

Nagy-Szent-Miklós, 1899. évi január hó 3-dikán.

Hadfy, főszolgabíró.

H i r d e t é s e k

felvétetnek

e lap kiadóhivatalban.